
Dokument ze zasedání

B10-0163/2024

6.11.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Komise

v souladu s čl. 136 odst. 2 jednacího řádu

o opatřeních EU proti ruským stínovým flotilám a zajištění plného prosazování
sankcí vůči Rusku
(2024/2885(RSP))

**Ville Niinistö, Sergey Lagodinsky, Markéta Gregorová, Maria Ohisalo,
Alice Kuhnke, Isabella Lövin, Pär Holmgren, Mārtiņš Staķis, Nicolae
Ștefănuță, Virginijus Sinkevičius**
za skupinu Verts/ALE

Usnesení Evropského parlamentu o opatřeních EU proti ruským stínovým flotilám a zajištění plného prosazování sankcí vůči Rusku (2024/2885(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Rusku,
  - s ohledem na čtrnáct na sebe navazujících balíčků sankcí vůči Rusku, které EU přijala od února 2022, a zejména na 14. balíček sankcí EU vůči Rusku přijatý dne 24. června 2024 kvůli jeho pokračující nezákonné válce proti Ukrajině, který posiluje donucovací opatření a opatření proti obcházení,
  - s ohledem na Mezinárodní úmluvu o zamezení znečištění moří z lodí, Mezinárodní úmluvu o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků a další příslušné úmluvy Mezinárodní námořní organizace (IMO),
  - s ohledem na Úmluvu OSN o mořském právu,
  - s ohledem na usnesení shromáždění IMO ze dne 6. prosince 2023 nazvané „Naléhavá výzva členským státům a všem příslušným zúčastněným stranám, aby podporovaly opatření k zamezení nezákonným operacím „temné flotily“ či „stínové flotily“ v námořním odvětví“,
  - s ohledem na čl. 136 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v rámci ruské snahy obcházet sankce EU a skupiny zemí G7 proplouvají denně evropskými vodami ropné tankery s neodpovídající údržbou, nejasným vlastnictvím, zastřeným původem nebo místem určení a nedostatečnou ochranou a pojištěním odpovědnosti za škody, které převážejí ruskou ropu; vzhledem k tomu, že pomocí „stínové flotily“ může Rusko pokračovat v prodeji své ropy za ceny přesahující cenový strop stanovený sankcemi a ve financování války proti Ukrajině, přičemž stále více ohrožuje evropskou námořní bezpečnost a bezpečnost v pobřežních oblastech a mořské prostředí;
- B. vzhledem k tomu, že ruská stínová flotila byla záměrně vytvořena ruskými orgány ve snaze obcházet v masívním měřítku cenový strop na ruskou ropu stanovený skupinou zemí G7 a EU tím, že se vyhýbá přístavům a službám EU a skupiny G7, jako je pojištění;
- C. vzhledem k tomu, že Rusko v posledních dvou letech zakoupilo více než 600 zchátralých a zastaralých ropných tankerů, aby vytvořilo svou stínovou flotilu, která se nyní plaví většinou bez pojištění a potřebného personálního zajištění, s nejasným a střídavým zahraničním vlastnictvím a pod vlajkami jiných států s nedbalým přístupem k námořní bezpečnosti; vzhledem k tomu, že této situaci zřejmě napomohli majitelé lodí v EU, neboť řeční majitelé lodí prodali Rusku nejméně 125 tankerů na surovou ropu a přepravních plavidel v hodnotě více než 4 miliardy USD, a umožnili tak Rusku posílit

svou stínovou flotilu;

- D. vzhledem k tomu, že odborníci označili ropné tankery stínové flotily za časovanou bombu, neboť ohrožují námořní bezpečnost a mohly by potenciálně vést k velkým a nevratným ekologickým katastrofám; vzhledem k tomu, že v Evropě katastrofa již několikrát téměř nastala, protože tyto tankery proplouvají Baltským mořem z ruských přístavů ve městech Ust'-Luga a Primorsk a přepravují surovou ropu do míst určení mimo Evropu, ale také do Itálie;
- E. vzhledem k tomu, že dřívější zkušenosti s úniky ropy z tankerů ukazují, že škody na pobřežních a podmořských ekosystémech, jakož i na živočišných žijících na hladině a mořských ptácích mohou trvat desítky let;
- F. vzhledem k tomu, že podle amerického Úřadu pro odezvu a obnovu ropné znečištění zcela neodstraní žádné řešení a v nejlepším případě lze mechanickými prostředky odstranit pouze 40 % uniklé ropy¹;
- G. vzhledem k tomu, že může trvat hodiny nebo dokonce dny, než se některé ze čtrnácti plavidel Evropské agentury pro námořní bezpečnost (EMSA) pro zásah v případě úniku ropy dostane do určitých oblastí, zejména do odlehlých nebo izolovanějších pobřežních oblastí, což snižuje možnost účinné lokalizace ropného znečištění; vzhledem k tomu, že rozšíření flotily agentury EMSA o další plavidla pro zásah v případě úniku ropy by bylo v souladu se závazkem EU k ochraně životního prostředí, zajištěním odolnosti podle Zelené dohody pro Evropu a s cíli mechanismu civilní ochrany EU posílit schopnosti rychlé odezvy a připravenosti na katastrofy;
- H. vzhledem k tomu, že kvůli k nejasnému vlastnictví a nedostatečnému pojištění ropných tankerů stínové flotily by Rusko neneslo odpovědnost za odstraňování následků ropného znečištění nebo jiné katastrofy, finanční náklady by naopak nesla skutečně postižená přímořská země; vzhledem k tomu, že odstranění znečištění a obnova jsou velmi nákladné a mohou se pohybovat v miliardách eur;
- I. vzhledem k tomu, že kromě nákladů na odstranění znečištění a obnovu mohou oblasti zasažené únikem ropy čelit značným ztrátám příjmů, mimo jiné kvůli úbytku aktivit v oblasti cestovního ruchu a rybolovu; vzhledem k tomu, že podání žaloby na náhradu ekonomické škody a škody na životním prostředí je často zdlouhavý a náročný proces;
- J. vzhledem k tomu, že v důsledku špatné údržby a opotřebení stárnoucích tankerů již nyní dochází k únikům ropy po celém světě; vzhledem k tomu, že Evropa je kvůli krátké vzdálenosti od ruských přístavů nejvíce ohrožena úniky ropy do svých vod;
- K. vzhledem k tomu, že na otevřeném moři dochází k přečerpávání nákladu ropných tankerů stínové flotily na jiné lodě v rámci nebezpečné překládky mezi loděmi, aby se zastřel skutečný původ ropy; vzhledem k tomu, že transpondéry systému automatické identifikace (AIS) se satelitním sledováním bývají vypnuté, aby se lodě vyhnuly

---

¹ Úřad USA pro odezvu a obnovu, „What Have We Learned About Using Dispersants During the Next Big Oil Spill?“ (Poznátky o využívání rozprašovačů pro případ dalšího rozsáhlého úniku ropy), 20. dubna 2015, <https://response.restoration.noaa.gov/about/media/what-have-we-learned-about-using-dispersants-during-next-big-oil-spill.html>.

sledování a úředním kontrolám; vzhledem k tomu, že IMO označila tyto praktiky za vysoce rizikové aktivity, které podkopávají mezinárodní režim v oblasti námořní bezpečnosti a odpovědnosti za ochranu životního prostředí a nezbytných náhrad;

- L. vzhledem k tomu, že podle Kyjevské školy ekonomie přepravují tankery stínové flotily až 70 % ruského vývozu ropných produktů po moři a dokonce 90 % vývozu surové ropy; vzhledem k tomu, že od dubna 2022 celkové objemy přepravy údajně vzrostly čtyřnásobně;
  - M. vzhledem k tomu, že ruská státní společnost Sovcomflot nedávno zahájila další kolo opětovné registrace své flotily pod novými krycími společnostmi, aby obešla sankce;
  - N. vzhledem k tomu, že Komise a členské státy se pokoušely řešit problematiku stínové flotily pomocí sankcí a vyšetřování, ale tyto snahy dosud nepřinesly výsledky; vzhledem k tomu, že ropné tankery, na které byly uvaleny sankce, stále vplouvají do teritoriálních vod členských států a že pobřežní stráž nepřijímají mnoho preventivních opatření, když ruská stínová flotila proplouvá jejich vodami;
1. vyjadřuje vážné znepokojení nad riziky, která představuje ruská stínová flotila ropných tankerů pro evropské a celosvětové životní prostředí a pro námořní bezpečnost; odsuzuje Rusko za to, že záměrně vytváří obrovská rizika za účelem vlastního finančního zisku, aniž by bralo ohled na mezinárodní bezpečnost nebo riziko nevratných škod na životním prostředí;
  2. zdůrazňuje, že pokračující rozšiřování zchátralé, špatně udržované a nepojištěné ruské stínové flotily vyvolává celosvětové obavy, které přesahují rámec dodržování sankcí, protože Rusko vytvořilo podmínky pro velkou a nevratnou ekologickou katastrofu, která pravděpodobně postihne přímořské členské státy EU, jež budou muset nést následky škod na životním prostředí a náklady na odstranění znečištění;
  3. vyzývá Komisi, aby společně s agenturou EMSA navýšila prostředky na monitorování, kontroly a vyšetřování plavidel odplouvajících z ruských přístavů a aby aktivně vyšetřovala všechny oznámené incidenty týkající se podezřelých plavidel stínové flotily; v této souvislosti doporučuje, aby Komise zřídila pracovní skupinu EU pro ruskou stínovou flotilu, kterou by vedla Komise v úzké spolupráci s Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ), Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost (EMSA) a Europolem; domnívá se, že tato pracovní skupina by měla být odpovědná za sestavení a vedení rejstříku plavidel ruské stínové flotily operujících v Evropě, za sledování rizik pro životní prostředí a námořní bezpečnost a současně za přípravu koordinovaných reakcí na případné incidenty, za organizaci donucovacích opatření s členskými státy a příslušnými mezinárodními orgány s cílem dodržovat sankce a mořské právo EU a za vydávání pololetních veřejných zpráv o operacích flotily; vyzývá Komisi a členské státy, aby toto úsilí koordinovaly s ostatními přímořskými zeměmi v Evropě, zejména se Spojeným královstvím a Norskem;
  4. vyzývá Komisi, aby poskytla nouzové financování k zajištění dalších plavidel pro zásah v případě úniku ropy pro agenturu EMSA;
  5. vítá kroky přijaté v rámci 14. balíčku sankcí EU, včetně přímých sankcí vůči ropným tankerům stínové flotily, a vyzývá členské státy k jeho důslednému provádění; vyzývá

Komisi, aby neprodleně sladila seznamy sankcionovaných plavidel, které sestavila EU, se seznamy USA a Spojeného království;

6. vyjadřuje znepokojení nad nedostatečným dopadem nejnovějších opatření, neboť investigativní novináři informovali, že jeden z těchto sankcionovaných tankerů již šestkrát nerušeně proplul Severním mořem;
7. vyzývá EU a členské státy, aby průběžně identifikovaly tankery stínové flotily a uvedly jejich názvy a jména jejich vlastníků v připravovaných balíčcích sankcí, a narušily tak schopnost Ruska získávat příjmy z prodeje ropy na financování své útočné války proti Ukrajině;
8. požaduje, aby příští balíček sankcí EU byl komplexnější a postihoval všechny známé tankery stínové flotily a jejich majitele a zároveň aby stanovil sankce vůči všem ropným tankerům, které porušují Mezinárodní úmluvu IMO o zamezení znečištění moří z lodí, a aby všechny členské státy důsledně uplatňovaly opatření, jež plavidlům bez ohledu na vlajku, která nedodržují mezinárodní pravidla týkající se překládky mezi loděmi na moři nebo mají v rozporu s předpisy vypnutý systém automatické identifikace, zakazují plavbu v evropských vodách nebo do přístavu kteréhokoli členského státu EU; vyzývá Komisi a členské státy, aby zakázaly překládku ruské ropy mezi loděmi ve vodách EU;
9. odsuzuje zapojení majitelů lodí v EU do vytváření ruské stínové flotily a trvá na celoevropském zákazu prodeje ropných tankerů zemím, které usnadňují obchod s Ruskem nebo neprovádějí politiku cenového stropu na ropu;
10. v širším smyslu vyzývá, aby příští balíček sankcí EU zahrnoval automatické sankce vůči plavidlům proplouvajícím vodami EU bez známého pojištění s cílem ochránit vody EU a předcházet finanční zátěži spojené s odstraňováním ropného znečištění; naléhavě vyzývá členské státy, aby za tímto účelem zintenzivnily své úsilí o pravidelné kontroly podezřelých plavidel z hlediska správného pojištění a dodržování předpisů ve vodách EU;
11. naléhavě vyzývá Komisi, aby neprodleně odstranila nedostatky v sankcích týkajících se ruské ropy zpracovávané na ropné produkty v zemích mimo EU;
12. znovu vyzývá k úplnému zákazu všech ruských fosilních paliv v EU bez výjimek;
13. domnívá se, že EU by v obecné rovině měla mít plán na postupné ukončení veškerého dovozu fosilních paliv a na postupné ukončení používání všech fosilních paliv, a to jak v zájmu zvýšení konkurenceschopnosti, odolnosti a udržitelnosti svého energetického systému a hospodářství, tak v zájmu dosažení celosvětového cíle odklonu od fosilních paliv v energetickém systému, jak bylo dohodnuto na konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (COP28) v roce 2023;
14. v této souvislosti lituje, že EU sice v období od srpna 2022 do května 2024 dosáhla 18% snížení poptávky po plynu, ale zároveň uvedla do provozu rekordní počet dvanácti nových terminálů na zkapalněný zemní plyn (LNG) a zadala šest projektů na rozšíření stávajících terminálů v letech 2022–2024, čímž se kapacita dovozu LNG do EU zvýšila

o 70 miliard m3 na 284 miliard m3 do konce roku 2024²;

15. vyzývá vyslance EU pro sankce Davida O'Sullivanana, ESVČ a členské státy, aby urychleně jednali se zeměmi mimo EU, které nakupují ruskou ropu, včetně Indie, Turecka, Egypta a Spojených arabských emirátů, a upozornili na značné riziko, které představuje ruská stínová flotila, a na nedostatečnou odpovědnost Ruska v případě, že tyto ropné tankery způsobí srážku, únik ropy, funkční poruchu nebo se dokonce potopí v jejich vodách;
16. naléhavě vyzývá Komisi, aby připravila sankční opatření vůči státům, které nedodrží mezinárodní normy týkající se plavidel operujících jako součást ruské stínové flotily, a aby navrhla rámec pro koordinaci členských států podle článku 97 Úmluvy OSN o mořském právu v případě incidentů s účastí těchto plavidel;
17. vybízí Komisi a členské státy, aby aktivně spolupracovaly se státy vlajky s cílem zajistit, aby lodě plující pod jejich vlajkou dodržovaly opatření, která v souladu s právními předpisy zakazují nebo regulují překládku nákladu mezi loděmi, včetně omezení v citlivých mořských ekosystémech nebo chráněných mořských oblastech, a aby tyto lodě důsledně dodržovaly požadavky na bezpečnost a prevenci znečištění stanovené v úmluvách IMO; naléhavě vyzývá státy vlajky, aby ze svých rejstříků lodí vyřadily sankcionovaná plavidla;
18. co nejdůrazněji odsuzuje pokračující ruskou útočnou válku proti Ukrajině a požaduje, aby Rusko okamžitě ukončilo veškeré vojenské aktivity na Ukrajině, bezpodmínečně stáhlo všechny jednotky a vojenské vybavení z celého mezinárodně uznaného území Ukrajiny a nahradilo Ukrajině škody způsobené jejím obyvatelům, půdě a infrastruktuře;
19. vyjadřuje bezvýhradnou solidaritu s ukrajinským lidem, plně podporuje nezávislost, svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznávaných hranic a zdůrazňuje, že tato válka představuje závažné porušení mezinárodního práva; zdůrazňuje, že konečným cílem zůstává dosáhnout na Ukrajině spravedlivého a trvalého míru za ukrajinských podmínek a zajistit bezpečnost a důstojnost ukrajinského lidu v mírové a stabilní Evropě;
20. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Evropské službě pro vnější činnost, Evropské agentuře pro námořní bezpečnost, vládám a parlamentům členských států, Mezinárodní námořní organizaci a prezidentovi a parlamentu Ruské federace.

---

² Evropská komise, „Zpráva o stavu energetické unie 2024“, 11. září 2024, https://energy.ec.europa.eu/publications/state-energy-union-report-2024_en.